

УДК 378.147:81'243:001.891.5

DOI <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2023-18-5>

Ольга РИЖЧЕНКО

кандидат філологічних наук, доцент, старший викладач кафедри мовної підготовки соціально-психологічного факультету,

Національний університет цивільного захисту України, вул. Чернишевська, 94, м. Харків, Україна, 61023

ORCID: 0000-0003-1693-6121

SCOPUS: 57465054100

Бібліографічний опис статті: Рижченко, О. (2023). Використання тестових завдань для опанування технічної англійської мови у вищому навчальному закладі. *Актуальні питання іноземної філології*, 18, 36–41, doi: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2023-18-5>

ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ОПАНУВАННЯ ТЕХНІЧНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Мета роботи полягає у висвітленні використання системи тестових завдань у технічному вищому навчальному закладі для опанування та засвоєння професійної лексики (для прикладу наводиться спеціальність «Пожежна безпека»). Для цього розглядаються види тестових питань, їх цілі та завдання. Також в роботі вказуються переваги та недоліки використання тестової системи для опанування фахових технічних текстів за наведеним фахом. Окрім цього звертається увага на доцільність використання тестової системи під час вивчення іноземної мови у технічному вищому навчальному закладі.

У науковій розвідці представлена ціла низка різноманітних тестових завдань, які доцільно використовувати під час опанування фахової термінології. Тестові завдання розглядаються як своєрідні тренувальні вправи, які спрямовані на закріплення набутих знань та відпрацювання лексичного мінімуму.

*Використання системи тестових завдань є доречним та ефективним у поєднанні з певними навчальними комплексами. На прикладі навчальної серії *Career Paths* видавництва *Express Publishing*, а саме навчального комплексу «*Firefighter*» було запропоновано алгоритм роботи з технічними текстами, який має на меті ефективно опанування фахової лексики для подальшої роботи з фаховими текстами.*

Нами була обрана спеціальність «Пожежна безпека» для наведення прикладів практичних тестових завдань, яким передуює робота з фаховими текстами та лексичним мінімумом. Тестові завдання мають стати своєрідним тренажером у засвоєнні лексики, бо постійне повторення певних слів або певних сталих виразів призводить до їх автоматичного запам'ятовування.

Тестові завдання можуть одночасно виконувати декілька функцій, а саме сприяти автоматичному запам'ятовуванню певного матеріалу через постійне повторення; оцінювати рівень засвоєння матеріалу; виявляти проблемні частини, яким треба приділити більше часу або навіть ще раз повторити.

Ключові слова: тестові завдання, фаховий текст, термінологічна лексика.

Olga RYZHCHENKO

candidate of Philological Sciences, Associate Professor, senior lecturer of the Department of Language Training of the Social and Psychological Faculty

National University of Civil Defence of Ukraine, str. Chernyshevskaya, 94, Kharkiv, Ukraine, 61023

ORCID: 0000-0003-1693-6121

SCOPUS: 57465054100

To cite this article: Ryzhchenko, O. (2023). Vykorystannia testovykh zavdan' dlia opanuvannia tekhnichnoi anhliiskoi movy u vyshchomu navchalnomu zakladi [Using test tasks for learning technical English in a higher educational institution]. *Current Issues of Foreign Philology*, 18, 36–41, doi: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2023-18-5>

USING TEST TASKS FOR LEARNING TECHNICAL ENGLISH IN A HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION

The purpose of the work is to highlight the use of a system of test tasks in a technical higher educational institution for mastering and assimilating professional vocabulary (the specialty «Fire Safety» is given as an example). For this, the types of test questions, their goals and objectives are considered. The work also indicates the advantages and disadvantages of using the test system for mastering technical texts in the specified field. In addition, attention is paid to the expediency of using the test system when learning a foreign language in a technical higher education institution.

In the scientific work a number of various test tasks are presented, which are advisable to use when mastering professional terminology. Test tasks are considered as a kind of training exercises, which are aimed at consolidating the acquired knowledge and working out the lexical minimum.

The use of a system of test tasks is appropriate and effective in combination with certain educational complexes. Using the example of the Career Paths educational series of Express Publishing, namely the «Firefighter» educational complex, an algorithm for working with technical texts was proposed, which aims to effectively master professional vocabulary for further work with professional texts.

We have chosen the specialty «Fire safety» to give examples of practical test tasks, which are preceded by work with professional texts and a lexical minimum. Test tasks should become a kind of exercise in learning vocabulary, because the constant repetition of certain words or certain set expressions leads to their automatic memorization.

Test tasks can simultaneously perform several functions, namely, contribute to the automatic memorization of certain material through constant repetition; to assess the level of mastery of the material; to identify problematic parts that need more time or even need to be redone.

Key words: test tasks, professional text, terminological vocabulary.

Актуальність проблеми. Формат сучасної освіти передбачає використання зовсім нових методів та форм навчання, які орієнтовані на якісно нові результати здобуття знань. Постійний безперервний потік нової інформації змушує сучасних фахівців слідкувати за новими наробками в різних галузях, будь то медицина, комп'ютерні технології або навіть сільське господарство. А це означає, що під час здобуття освіти потрібно робити акцент на розвиток саме практичних навичок, які в подальшому нададуть змогу постійно самовдосконалюватися та розвиватися в професійному напрямку.

Якщо мова піде про необхідність якісного опанування іноземної мови, то доцільність цього процесу не має піддаватися сумніву: українські фахівці повинні мати вільний доступ до наукових теоретичних та практичних надбань закордонних фахівців, щоб мати змогу використовувати їх у власній роботі. Саме тут і виникає питання: як можна найефективніше долучити здобувачів вищої освіти до процесу розуміння інформації іноземною мовою? Які інструменти можна використати, щоб український фахівець міг розуміти іншомовний текст?

На нашу думку, сучасні засоби освіти, а саме доступ до інтернету та використання більшості його можливостей, дозволяють швидко та ефективно розвивати всі основні навички, необхідні для користування іноземною мовою: велика кількість відео та аудіо матеріалу допомагає у процесі розвитку аудіювання та говоріння.

Ще одним ефективним надбанням сучасного освітнього процесу є використання тестової системи, яка дозволяє ефективно контролювати набуті знання на етапі фронтального та підсумкового контролю. Як відомо, тестова система активно використовується під час складання іспитів ЗНО, FCE, TOEFL та IELTS, які надають змогу продовжити навчання у ВНЗ України та закордоном. Тому актуальність питання розвитку та вдосконалення системи тестування для набуття знань та контролю ефективності набутих знань не визиває сумніву.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В своїй роботі полтавська фахівчиня Г.Ю. Мороховець вказує на можливість використання тестування як педагогічного оцінювання рівня підготовки студентів та аспірантів, коригування процесу викладання, а також оцінювання педагогічних технологій, що застосовують науково-педагогічні працівники. «Окрім використання тестових завдань для контролю навчальних досягнень на підсумкових заняттях, іспитах і заліках, їх використовують з метою актуалізації знань перед викладанням нової теми та практичними й лабораторними заняттями. Тести доцільно застосовувати також задля порівняння різних форм і методів викладання, оцінювання ефективності самостійної, індивідуальної діяльності студентів, розроблення заходів для підвищення якості навчання за допомогою впровадження у навчальний процес інноваційних технологій» (Мороховець, 2018, С. 11–13).

Н.Д. Гарматюк та В.П. Марценюк в своїй статті представили широкий та повноцінний огляд тестового контролю, а саме його функцій: контрольної, навчальної, виховної, організаторської, розвиваючої і методичної, діагностичної, стимулюючої, а також дидактичного принципу контролю знань (на основі аналізу дидактичних праць професора М. Фіцули); провели аналіз історичного розвитку тестології; розкрили основні показники якості лінгводидактичного тесту, а саме валідності, надійності, диференційної здатності, практичності та економічності, визначили головні цілі застосування тестування; розкрили суть стандартизованих і нестандартизованих лінгводидактичних тестів, приділили увагу складу, цілісності і структурі тестів, а саме вхідного (попереднього) тестування, поточного тестування, тестів тематичного контролю, періодичному та підсумковому тестовому контролю, тестам загального володіння ІМ, тестам на виявлення здібностей до вивчення ІМ, тестам закритої та відкритої форм. Вони зазначили, що «використання тестів у процесі навчання є одним із раціональних доповнень до методів перевірки знань, умінь та навичок студентів. Тести є також відмінним засобом індивідуалізації навчання, оскільки враховують психологічні особливості студентів. Тестування є одночасно і навчальною справою, і засобом контролю. Використання тестових завдань як засобу навчання є ефективним і виправданим з точки зору дидактики та психології» (Гарматюк & Марценюк, 2013, С. 18–19).

Як вказують С.С. Пламада та І.В. Сапожник, «некоректна організація контролю знань може стати однією з причин зниження якості освіти. Щоб уникнути зазначеного та реформувати зміст освіти, потрібно насамперед удосконалити систему оцінювання та модернізувати діагностику навчання учнів. Необхідно забезпечити контроль та оцінювання не тільки результату, а й процесу навчання, що сприятиме пошуку оперативних, об'єктивних форм та методів перевірки знань» (Пламада & Сапожник, 2017, С. 49).

Більш того, як справедливо зазначено в роботі І.А. Колісник, «для забезпечення належної якості освіти студентів необхідно створювати валідні (від англ. *valid* – придатний) тестові завдання, що вимагає високого рівня знань предмета викладачем, його вміння

логічно мислити, правильно формулювати думки та подавати завдання тесту, а також правильно komponувати дистрактори відповідей, оскільки застосування найдовшої відповіді або таких варіантів як «усі відповіді правильні» спонукає студентів до вибору саме їх» (Колісник, 2017, С. 84).

Як видно з матеріалів зазначених публікацій, проблема використання тестового контролю є актуальною та значущою, що також підтверджується роботами українських дослідників, які розглядали можливості застосування тестового контролю не лише у вищих навчальних закладах (Зарішняк, 2013), а й в інших галузях, а саме для підготовки соціальних робітників (Котикова), бібліотечній справі (Етенко & Аврамова, 2017), а також в молодшій та середній школі (Волошина, 2018; Деркач & Романів, 2018).

Мета дослідження полягає в розгляді та розкритті наступних проблем:

- використання тестової системи у технічному вищому навчальному закладі з метою опанування та засвоєння професійної лексики: види тестових питань, їх цілі та завдання;
- переваги та недоліки використання тестової системи, яка має на меті допомогти у опануванні фахових технічних текстів;
- доцільність використання тестової системи під час вивчення іноземної мови у технічному вищому навчальному закладі.

Наша стаття має на меті на прикладі розглянути можливості використання тестової системи у технічному вищому навчальному закладі. Нами була обрана спеціальність «Пожежна безпека» для наведення прикладів практичних тестових завдань.

Виклад основного матеріалу дослідження. Без сумніву, якісна іншомовна підготовка фахівців у сфері цивільного захисту є запорукою ефективного захисту населення і території всієї країни від надзвичайних ситуацій. Досвід іншомовних фахівців допомагає в підвищенні кваліфікації та опануванні нових технологій. Для ознайомлення з цим досвідом необхідно володіти професійними термінами іноземною мовою та мати певний досвід в опрацюванні фахових видань. Пропонуємо алгоритм підготовки здобувачів вищої освіти зі спеціальності «Пожежна безпека» до сприйняття фахових іншомовних текстів.

Перш за все хотілося б відзначити, що на сучасному етапі підготовки фахівців ми маємо цілу низку навчальних матеріалів та підручників для опанування певними навичками. Так, досить ефективною, на наш погляд, є навчальна серія Career Paths видавництва Express Publishing. Навчальний комплекс (підручник та аудіосупровід) «Firefighter» Вірджинії Еванс, Джені Дулі та Метью Вільямса (2016) може стати вдалим стартом для підготовки фахівців з пожежної безпеки. Цей комплекс складається з 3 частин різних рівнів – від Elementary до Intermediate. Кожна тема пропонує завдання для розвитку навичок читання, аудіювання, говоріння та письма (блоки Reading, Vocabulary, Listening, Speaking, Writing). Опанування цього матеріалу ефективно допомагає на початковому етапі підготовки до складання тестів. Здобувачі вищої освіти знайомляться з лексикою по темі, опрацьовують невеликий за обсягом текст, виконують вправи на засвоєння та закріплення лексичного матеріалу.

Наступним етапом у підготовці до складання тестів має бути самостійна робота з фаховим текстом (лексична робота проводиться раніше за підручником «Firefighter»). Для прикладу розглянемо unit 1 (Book 2), тема: Fuel Classification. Підручник пропонує наступний лексичний обсяг для засвоєння:

alloy, Class A, Class B, Class C, Class D, Class K, classification, cooking fuel, electrical, metal, plastic, wood

Цей лексичний мінімум має бути достатнім для ознайомлення з запропонованим для самостійного опрацювання текстом. Також в тексті мають бути присутні лексичні одиниці з попередніх тем. Наведемо приклад:

A fuel is a substance that produces energy when burned. A good fuel releases its energy over a longer period of time. Most common household fuels contain the element Carbon. Fuels that contain carbon and hydrogen only are called Hydrocarbons.

Подібні тексти дозволяють здобувачам постійно користуватися термінами, які були засвоєні раніше, та поєднувати їх з новими. Після подібної ввідної частини пропонується перехід до основної, де розширюється інформація, подана в підручнику:

CLASS A fire: all the materials which are solid in nature and can become ash when burnt. When Solids burn, usually the smoke is white.

Examples are wood, paper, textiles, plastic, coal etc.

CLASS B fire: This class is all about the flammable Liquids like Petrol, Kerosene, Diesel and others. Though the fatty oils used for cooking are liquids, they don't come under this classification. When Liquids burn, they emit smoke either which is thick black or grey. In certain classifications, gases are also included in this class.

Додаткова інформація має привернути увагу здобувача освіти. Саме на засвоєння та закріплення як основної інформації з підручника, так і додаткової інформації з тексту для самостійного опрацювання і направлені вправи для самостійного виконання. Наведемо приклади:

TASK 1. Put the following words into the particular line.

hydrogen, wood, tin, methane, potassium, paper, cooking oil

Class A fuel _____

Class B fuel _____

TASK 2. Underline the necessary word.

Class A fire

1. Materials are **solid** / liquid / gaseous.

2. Materials are **combustible** / flammable.

Наведені завдання націлені на закріплення лексичного запасу, який є необхідною складовою розуміння іншомовних фахових текстів. Таким чином здобувачі вищої освіти постійно працюють з необхідними термінами, які зустрічаються у фахових текстах.

Але виконання вправ націлене на підготовку до тестових завдань, які мають на меті не лише перевірку ступеня засвоєння матеріалу, тобто лексичного мінімуму за темою. Тестові завдання можуть стати своєрідним тренажером у засвоєнні лексики, бо постійне повторення певної лексики або певних сталих виразів призводить до їх автоматичного запам'ятовування. Таким чином, тестові завдання можуть одночасно виконувати декілька функцій, а саме:

– сприяти автоматичному запам'ятовуванню певного матеріалу через постійне повторювання;

– оцінювати рівень засвоєння матеріалу;

– виявляти проблемні частини, яким треба приділити більше часу або навіть ще раз повторити.

Як бачимо, тестові завдання – це багатофункціональний інструмент, який допомагає викладачеві у вирішенні певних завдань,

серед яких засвоєння матеріалу та контроль рівня засвоєння. То які ж види завдань передбачають тести? Насправді, існує дуже багато різновидів тестових питань, які може використати викладач іноземної мови у технічному вищому навчальному закладі, а саме:

– тестові завдання з одиночним або множинним вибором, де пропонується обрати один або декілька варіантів з запропонованих;

Варіанти питань можуть бути як у формі речень, так і у формі малюнків або фотографій (пропонується обрати визначення зображеного на малюнку предмета або явища).

Варіанти питань можуть бути наступними:

1. *Wood is a*

a) *solid combustible material*

b) *soft flammable material*

c) *flammable liquid*

2. *How do we call the reaction in which energy is released?*

A *exothermic*

B *endothermic*

3. *A reaction in which energy is released is called endothermic reaction.*

A *True*

B *False*

Також можна використовувати наступні види тестових завдань, направлених на вивчення потрібної лексики, а саме:

– Ці тестові завдання на заповнення пропусків;

– тестові завдання у формі інтерактивного диктанту;

– тестові завдання на пошук потрібної інформації в тексті;

– тестові завдання на встановлення відповідності.

Це лише невеликий перелік видів тестових питань, які стануть в нагоді під час підготовки до опрацювання фахових текстів.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, ми можемо з повною впевненістю стверджувати, що використання тестової форми є доречною не лише на етапі фінального контролю, але і під час опанування нової лексики за темою. Різні види та форми тестових завдань дозволяють розвивати навички не лише читання та письма, а також аудіювання. Тестові завдання є ефективними помічниками під час тренування, бо система повторень розрахована на ефективне запам'ятовування. Більш того, вони можуть використовуватися як аудиторно, так і під час самостійної роботи, що дозволяє запам'ятовувати більший об'єм необхідної інформації. Треба розуміти, що тестові завдання – це не лише засоби контролю, але й засоби ефективного тренування на запам'ятовування, бо вони вимагають не лише знань, але й уваги. Більш того, тестові завдання розвивають логічне мислення та здатність до певних спостережень. Тобто, насправді діапазон використання тестових завдань є набагато ширшим, чому треба привернути особливу увагу.

Але потрібні більш детальні розвідки, направлені на розробку ефективних тестових завдань, які б допомагали здобувачам освіти в найбільш ефективному запам'ятовуванні термінів та інших лексичних одиниць, а також тестові завдання-тренажери основних граматичних моделей, які широко використовуються в різних стилях мовлення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Волошина О. Оцінювання іншомовної компетентності молодших школярів із застосуванням тестових технологій. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2018. Том 1. № 20. С. 111–115.
2. Гарматюк Н.Д., Марценюк В.П. Особливості застосування тестового контролю при вивченні іноземної мови у вищих навчальних закладах. *Медична освіта*. 2013. № 3. С. 17–24.
3. Деркач Ю.Я., Романів Т.В. Тестування як ефективний засіб поточного контролю на уроках іноземної мови. *Молодий вчений*. 2018. № 9 (61). С. 400–402.
4. Етенко Н.Ю., Аврамова І.П. Тестовий контроль як результат оцінювання знань студентів у рамках розділу «Основи інформаційної культури». *Вимірювання в бібліотеках: оцінка ефективності та якості роботи: матеріали Інтернет-конференції*. 2017. URL: <http://openarchive.nure.ua/handle/document/3647> (дата звернення: 29.04.2023).
5. Зарішняк І.М. Роль і місце тестового контролю навчальних досягнень студентів у системі педагогічного контролю. *Вища освіта у контексті інтеграції до європейського освітнього процесу*. 2013. С. 483–490.

6. Колісник І.А. Тестовий контроль студентів: переваги і недоліки. *Український стоматологічний альманах*. 2017. №1. С. 83–85.
7. Котикова О.М. Тестовий контроль у підготовці майбутніх соціальних працівників. URL: <https://jrn1.nau.edu.ua/index.php/VisnikPP/article/view/12413/16766> (дата звернення: 29.04.2023).
8. Мороховець Г.Ю. Тестування як форма контролю та діагностики знань здобувачів вищої освіти. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. 2018. №3 (70). С. 11–15.
9. Пламада С.С., Сапожник І.В. Тестовий контроль знань на уроках англійської мови в загальноосвітніх школах. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія «Філологічні науки». Мовознавство*. 2017. Том 2. №8. С. 49–52.
10. Evans V., Dooley J., Williams M. Firefighter. Books 1–3. Career Paths. Express Publishing, 2016. 122 p.

REFERENCES:

1. Voloshyna, O. (2018). Otsiniuvannia inshomovnoi kompetentnosti molodshykh shkoliariv iz zastosuvanniam testovykh tekhnolohii [Assessment of foreign language competence of junior high school students using test technologies]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Current issues of the humanities, 1*, 20. 111–115. [in Ukrainian].
2. Harmatiuk, N.D., & Martsenyuk, V.P. (2013). Osoblyvosti zastosuvannia testovoho kontroliu pry vyvchenni inozemnoi movy u vyshchykh navchalnykh zakladakh [Peculiarities of test control application at studying foreign language in higher educational institutions]. *Medychna osvita – Medical education, 3*, 17–24 [in Ukrainian].
3. Derkach, Yu.Ya., & Romaniv, T.V. (2018). Testuvannia yak efektyvnyi zasib potochnoho kontroliu na urokakh inozemnoi movy [Testing as an effective mean of current control in foreign language lesson]. *Molodyi vchenyi - Young Scientist, 9(61)*, 400–402 [in Ukrainian].
4. Etenko, N.Iu., & Avramova, I.P. (2017). Testovyi kontrol' yak rezultat otsiniuvannia znan' studentiv u ramkakh rozdil' «Osnovy informatsiinoi kultury» [Test control as a result of evaluating students' knowledge within the framework of the «Basics of Information Culture» section]. *Vymiriuvannia v bibliotekakh: otsinka efektyvnosti ta yakosti roboty – Measurement in Libraries: Assessing Performance and Quality*. Retrieved from <http://openarchive.nure.ua/handle/document/3647> [in Ukrainian].
5. Zarishniak, I.M. (2013). Rol i mistse testovoho kontroliu navchalnykh dosiahnen studentiv u systemi pedahohichnoho kontroliu [The role and place of test control of students' educational achievements in the system of pedagogical control]. *Vyscha osvita u konteksti intehratsii do yevropeiskoho osvitnoho protsesu – Higher education in the context of integration into the European educational process*. 483–490. [in Ukrainian].
6. Kolesnik, I.A. (2017). Testovyi kontrol studentiv: perevahy i nedoliky [Students' test control: advantages and disadvantages]. *Ukrainskyi stomatolohichnyi almanakh - Ukrainian Stomatological almanac, 1*, 83–85 [in Ukrainian].
7. Kotykhova, O. (n.d.). Testovyi kontrol' u pidhotovtsi maibutnykh sotsialnykh pratsivnykiv [The testing in the preparing of the future social worker]. Retrieved from <https://jrn1.nau.edu.ua/index.php/VisnikPP/article/view/12413/16766> [in Ukrainian].
8. Morokhovets, H.Yu. (2018). Testuvannia yak forma kontroliu ta diahnostryky znan' zdobuvachiv vyshchoi osvity [Testing as a form of control and diagnostics of university students knowledge]. *Osvita ta rozvytok obdarovanoi osobystosti – Education and development of a gifted personality, 3(70)*, 11–15 [in Ukrainian].
9. Plamada, S.S., & Sapozhnyk, I.V. (2017). Testovyi kontrol' znan' na urokakh anhliiskoi movy v zahalnoosvitnikh shkolakh [The test control of knowledge at English lessons in secondary school]. *Naukovyi visnyk DDPU imeni I. Franka. Seriiia «Filolohichni nauky». Movoznavstvo – Research Journal of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University. Series «Philology» (Linguistics), 2(8)*, 49–52 [in Ukrainian].
10. Evans, V., Dooley, J. & Williams, M. (2016). Firefighter. Books 1–3. Career Paths. Express Publishing [in English].